

BIBLIA PAUPERUM – BIBLE CHUDÝCH

Na zadní obálce tohoto časopisu je uvedena ukázka stránky ze švýcarské Bible chudých. V ústředním poli je zobrazeno tajemství Ježíšova křtu. Starozákonním předobrazem této události je přechod Izraelitů Rudým mořem a utopení egyptského vojska (vlevo); vpravo jde o výpravu zvědě poslaných Jozuem do zaslíbené země. Nyní můžeme zkoumat vzájemnou souvislost těchto obrazů: ve křtu v nás Bůh ničí zlo, jež člověka zotročuje, aby se člověk mohl narodit pro nový život, který nám Bůh daruje podobně jako Izraelitům daroval zaslíbenou zemi.

Nad obrazy se nacházejí texty proroka Izaiáše a krále Davida, bezprostředně pod obrázky jsou uvedeny názvy událostí a pod nimi texty proroků Ezechiela a Zachariáše.

Texty v dolní části obrazu mohou být buď komentářem ke starozákonním událostem, nebo jejich převyprávěním.

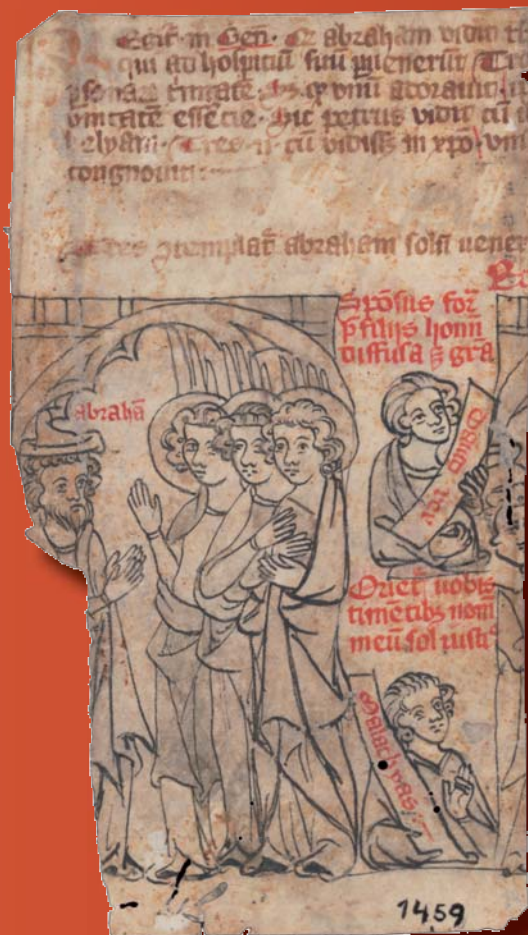
V praktické příloze tohoto čísla je navrženo využití didaktického přístupu Bible pauperum v katechezi dětí i dospělých; na internetových stránkách časopisu je ke stažení pracovní list pro práci s tímto námětem.

Marie Zimmermannová

V článku prof. Biancardiho o historii používání Bible v katechezi (viz s. 6–9) je zmíněno několik pozitivních příkladů z doby, kdy se katecheze konala jako vyučování katechismu. Mezi těmito výjimkami se vyskytuje i tzv. Biblia pauperum, neboli „Bible chudých“. Stránky této Bible jsou členěny do několika částí, v jejich centru je obraz znázorňující jedno z tajemství Ježíšova života, ke kterému jsou po stranách připojeny obrazy souvisejících starozákonních událostí, jež jsou předobrazy novozákonní události. Stránku doplňují obrázky proroků a biblické citáty, které se vztahují k zobrazeným scénám. Takto zpracovaná Bible představuje svým čtenářům Ježíšovo poslání v kontextu dějin spásy a díky dvěma vybraným událostem většinou ze Starého zákona hlouběji osvětluje význam Ježíšových skutků.

Na internetových stránkách mezinárodního projektu „Manuscriptorium“ si lze prohlédnout celou řadu starých rukopisů včetně různých Biblí. Je mezi nimi i několik Biblí chudých. Upozorňuji na tři, které naleznete na následujících odkazech:

- 📖 Biblia pauperum pocházející pravděpodobně z Nizozemí z let 1450–60, je psaná latinsky a je uchovávána v Moravské zemské knihovně v Brně. Obrazy nejsou barevné, jsou vytvořeny xylografickou technikou. Odkaz: [http://www.manuscriptorium.com/apps/main/index.php?request=show tei digidoc&virtnum=8&client=](http://www.manuscriptorium.com/apps/main/index.php?request=show%20tei%20digidoc&virtnum=8&client=)
- 📖 Biblia pauperum pocházející ze Švýcarska, psaná německy, a to v roce 1518. Z internetových stránek <http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/cpg59> lze ke studijním účelům stáhnout celý soubor v pdf formátu. Ten obsahuje 41 obrazů s biblickými texty.
- 📖 Biblia pauperum pocházející ze 14. století ze střední Evropy, psaná latinsky. Dochovaly se z ní pouze stovky fragmentů, které jsou uchovávány v knihovně Západočeského muzea v Plzni. Dva z nich si můžete prohlédnout na této stránce. Odkaz na internetu: [http://www.manuscriptorium.com/apps/main/index.php?request=show tei digidoc&virtnum=2&client=](http://www.manuscriptorium.com/apps/main/index.php?request=show%20tei%20digidoc&virtnum=2&client=)

er werden schopfen
wasser in freis so
in den primum
schafel zif

ysaias

er schent lob sagen
in die kirchen
got dem herren for
den primum schafel
zif

dauid

foron sein sie / stachen in meer

ihl der sie / sich driffen die

die zweiman / ganz die in jordan

er wird auf greifen
iber such ain kain
wasser zif

in dem tag so wird
werden ain primum
des lauff gods zif

ezekiel

zacharias

Man list im puch des aufgan
ff der lunde von israhel das
sy dem künig jero turch es
bet mit nach zihen vnd also
ein gang mit sein wegen
vnd weiter in das meer zif
also forst got die wasser des
meeres iber sy vnd erleset also
sein volck also turch die duff
wasser die da gefarliget sy
in a reiso turch sein duff
werden wir er ledigt an die
in panden der reb sind zif

Man list im puch der zal das
die potten die da gefant waren
zesschen das gelopt land zif da
sy wider vñ giengen schinens
vñ ab ain wein trauben zif vñ gien
gen iber den jordan das vñ bede
vñ ab wir ein vñ den gan in
das reiß der künel das wir for
müssen gan turch das wasser
des duff der vñ bezaitet ist
turch den jor ton turch den m
isten gan die obgestriben p
alten ee dan sy konen in das
gelopt land zif

